

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XII. Sessio vigesimatertia Diplomata Pontificia de Legatis, facultates Oratorum, aliaeq̃ Principum litterae ibi recitatae. Decreta proposita tum ad Fidei dogmata declaranda, tum ad reformandas ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

1563. cilio illisque Decretis detractum iri, quippe quod in huiusmodi victorijs accidit aduersus quam in militaribus, vbi tanto plus habetur gloriæ, quanto minus pugnae. Quapropter Moronus præcipue adhibuit ^f in publico Conuentu, ac postea in priuatis colloquijs, officia vel maxime studiosa apud Lunensem, quò ipse solertiam omnem impendèret ad comparandam Concilio ac sibi ipsi coronam concordia. Nec hortamenta incassum abiere. Lunensis quippe, tum ingenio tum religione vir egregius, animaduertit, quantum id ad Ecclesiæ bonum conferret, & vsque ad eò suos Episcopos iterum atque iterum rogauit, vt tandem eos flexerit. Quare quo tempore Legati curaturi erant corpus quiete, quæ nequiter inuenitur supra plumas, cum animus, quo viuunt corpus, remanet inter spinas, iucundum hunc nuntium ab eo accipere, qui Homericum quasi nepenthes illis fuit ad breuem illius noctis soporem, donec ab aurora vocati sunt ad functionem, tam diuturnorum atque vniuersalium laborum partum, & tam variæ spei, nunc succensæ, nunc tepescentis, & nunc gelantis obiectum: Verum qui Naturam incusauit veluti nouercam, quod nobis aperuerit solum tam confragosias vias ad obtentos fines assequendos, aut ignorans, aut calumniosus exiit. Sicut ex amaritiethymi mel conficitur, ita à prægressa molestia suppeditatur materia ad iucundissimam voluptatem habendam.

CAPVT XII.

Sessio vigesimatertia Diplomata Pontificia de Legatis, facultates Oratorum, aliaque Principum litteræ ibi recitatae. Decreta proposita tum ad Fidei dogmata declaranda, tum ad reformandas corruptelas. Comprobatio cum modica & paucorum repugnantia. Sessio futura ad diem decimum sextum Septembris destinata.

^a Cuncta sunt in Diario 15. Iulij 1563. in Actis Paleotii, & arcis Æliæ, & in epist. Iadrenf. eodem die.
^b Scriptum Vicecomitis ad Borromæum 19. Iul. 1563.

GAllus ^a eo manè ad aram operatus est Episcopus Parisiensis, & Hispanus Latine concionatus Episcopus Alifanus, de quo apud Legatos postea conquesti sunt Galli ^b ac Veneti, postulantes, ne oratio referretur in Acta, propterea quod prius Hispaniæ quam Gallia Regem, priusque Ducem Sabaudia quam Rempublicam Venetam nominarat. Verum quoniam in comperto erat, actum id non fuisse ab oratore nec nomine nec mandato publico, ea querimonia ad indicandam offensionem satis fuit. Munus

Munus Massarelli, qui à Secretis erat, & adhuc ægrotabat, obiit, sicut etiam aliàs, Episcopus Castellanetensis. Recitauit is Diplomata Pontificis, quibus duo recentes Legati eligebantur, Oratorum facultates, aliasque Principum litteras, ad Synodum post ultimam Sessionem delatas, spectatâ solum in ordine aduentus antiquitate. Non tamen lectæ sunt litteræ, quas Orator Melitenis ferebat, quoniam de ipsius loco nondum cum Patriarchis conuentum erat. Prima igitur epistola fuit Regis Poloniae, secunda Ducis Sabaudiae, pro legationibus Episcoporum Præmissiliensis, & Augustensis, tertia fuit Reginae Scotorum, quarta Regis Hispaniæ pro legatione Comitis Lunensis. Et tunc interfuere Galli, quiete iisdem ritibus continuatis, qui die sancto Petro sacræ sunt obseruati. Postea Episcopus, qui celebrauerat, recitauit è suggestu Canones paratos in Ordinis argumento, qui huiusmodi fuere:

Sacrificium & sacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta sunt, ut utrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in nouo Testamento sanctum Eucharistia sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit; fateri etiam oportet, in ea nouum esse visibile & externum sacerdotium, in quod vetus translatum est. Hoc autem ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumque successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi Corpus & Sanguinem, nec non & peccata dimittendi, & retinendi, sacre Litteræ ostendunt, & Catholica Ecclesia traditio semper docuit.

Cum autem Diuina res sit tam sancti sacerdotij ministerium, consentaneum fuit, quò dignius, & maiori cum ueneratione exerceri posset, ut in Ecclesiæ ordinatissimâ dispositione plures & diuersi essent ministrorum ordines, qui sacerdotio ex officio deseruirent, ita distributi, ut qui iam clericali Tonsurâ insigniti essent, per minores ad maiores ascenderent: nam non solum de sacerdotibus, sed & de Diaconis sacre Litteræ apertam mentionem faciunt; & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda sunt, grauissimis uerbis docent; & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinum nomina, atque uniuscuiusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcista, Lectoris, & Ostiary in usu fuisse cognoscuntur, quamuis non pari gradu. Nam Subdiaconatus ad maiores Ordines à Patribus & sacris Concilijs refertur, in quibus & de alijs inferioribus frequentissime legimus.

Cum Scripturæ testimonio, Apostolicâ traditione, & Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per sacram Ordinationem, quæ uerbis & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem esse uerè & propriè unum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis.

Bbbb 2

Quo-

1563.

In litteris
Legat. ad
Borromæum
15. Jul. 1563

Caput I.

Caput II.

Caput III.

1563.
Caput IV.

Quoniam verò in Sacramento Ordinis, sicut & in Baptismo & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest, merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt, noui Testamenti Sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere, ac semel ritè ordinaros, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exercent. Quod si quis omnes Christianos promiscuè noui Testamenti Sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali präditos affirmet, nihil aliud facere videtur, quam Ecclesiasticam Hierarchiam, quæ est vt castrorum acies ordinata, confundere; perinde ac si contra beati Pauli doctrinam omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde Sacrosancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipuè pertinere, & positos, sicut idem Apostolus ait, à Spiritu sancto regere Ecclesiam Dei, eosq; Presbyteris superiores esse, ac Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet insuper sacrosancta Synodus, in Ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum Ordinum, nec populi, nec cuiusvis secularis potestatis & magistratus consensum siue vocationem, siue auctoritatem ita requiri, vt sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo à populo, aut seculari potestate ac magistratu vocati & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesiæ ministros, sed fures & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse.

Post hanc doctrinam habebantur octo Canones ad hæreses oppositas damnandas. Et præterea in quinto damnabantur contemptores sacræ Vnctionis, & reliquorum rituum, quasi forent illi aut noxij aut superuacanei. Sextus, septimus, & postremus, de quibus ad eò disceptatum fuerat, hanc in formam redacti sunt.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam diuinè ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris, anathema sit.

Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi & ordinandi, vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel Ordines, ab ipsis collatos sine populi vel potestatis secularis consensu, aut vocatione, irritos esse, aut eos qui nec ab Ecclesiastica & Canonica potestate ritè ordinati nec missi sunt, sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi & Sacramentorum ministros, anathema sit.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos ac veros Episcopos, sed figmentum humanum, anathema sit.

Pet

4 Per duos hosce postremos Canones hinc excludebantur à numero verè Episcoporum non ij omnes qui à Romano Pontifice, sed ab Ecclesiastica & Canonica potestate non crearentur : hinc auctoritas Romani Pontificis in legitimis Episcopis creandis comprobatur.

Recitatis Decretis, omnes responderunt per merum verbum, *Placet*, exceptis sex, qui aliquid addidere. Inter hos Aiala Segouienfis Antistes dixit, *Placere* sibi sextum & octauum Canonem sub spe futuræ declarationis. Similiter locutus est Guadixensis, optauitque titulum toties ab eo postulatum, *Concilium vniuersalem Ecclesiam representans*. Bouius Austunensis Episcopus assensus est, cum spe melioris declarationis in sexto Canone : ex altera parte Facchinettus Neocastrensis respondit, Vbi declararentur duo illi Canones, quartum quoque caput explicandum esse, in quo ille intendebat Summi Pontificis auctoritatem esse declarandam. Campeggius Feltrienfis affirmavit, Se perfectè non audijisse, visumque sibi esse audire in septimo Canone, & in doctrina quæ illi respondebat, aliqua mutata post vltimam deliberationem : idcirco diem illum integrum à se peti, quò cum veritate ac dignitate responderet. Etiam Dominicus Calablanca Hispanensis Dominicanus, Episcopus Vicensis in Regno Neapolitano, approbavit sub spe futuræ declarationis. Postea Decretum de mansionem propositum est, in quo dicebatur :

1 Cum precepto Diuino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbiq; Diuini predicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumq; miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cetera munia pastoralia incumbere; que omnia nequaquam ab ijs prestari & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilant, neque assistunt (super hoc verbo proluxa fuerat contentio, cum videretur aduersarijs, ab ea importari personæ mansionem à Deo impositam) sed mercenariorum more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut Diuinorum preceptorum memores, factiq; forma gregis, in iudicio & veritate pascant & regant. Ne verò ea, que de residentia sancte & utiliter iam antea sub felicitatis recordationis Pauli III. sancita fuerunt, in sensus à Sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius Decreti quinque mensibus continuis abesse liceat, illis inherendo, declarat Sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesijs, quibuscumque, quocumque nomine & titulo prefectos, etiamsi S. R. E. Cardinales sint, obli-

1563. gari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, ubi iniuncto sibi officio defungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis & modis infrascriptis. Nam cum Christiana charitas, & urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesia vel Reipublica utilitas (postrema hæc vox posita fuit Lotharingo petente^d, intento, ne excluderentur Episcopi è publicis regnorum muneribus) aliquos nonnumquam abesse possint & exigant, decernit eadem sancta Synodus, has legitimæ absentia causas à beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitanò, vel eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitanò absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipublicæ officium, Episcopatibus adiunctum: cuius quoniam cause sunt notoria, & interdum repentine, ne eas quidem significari Metropolitanò necesse erit. Ad eundem tamen cum Concilio provinciali spectabit iudicare de licentijs à se vel à Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo iure abutatur, & ut pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis providendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt, sacrosancta Synodus vult, illud absentia spatium singulis annis siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas nullo pacto debere duos aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento. Quod an ita sit, abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam & timoratum fore, cum Deo corda pœnant, cuius opus non fraudulentè agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Domini Aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè & in Domino gaudere Pastoris presentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diœcesi eos aliò vocent.

Si quis autem (quod utinam numquam eueniat) contra huius Decreti dispositionem abfuerit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus non residentes, sub Paulo III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, cum pro rata temporis absentia fructus suos non facere, nec tutà conscientia, alià etiam declaratione non secutà, illos sibi detinere posse: sed teneri aut, ipso cessante, per superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacumque conuentione vel compositione, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur, non obstantibus quibuscumque privilegijs cuiuscumq; collegio aut fabricæ concessis.

Eadem

Litteræ Vicecomitis die 22. Jul. 1563.

Eadem omnino, etiam quoad culpam & amissionem fructuum, & poenae, de curatis inferioribus, & alijs quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat & decernit, ita tamen ut quandocumque eos, causa prius, per Episcopum cognita & probata abesse contigerit, vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquunt. Discedendi autem licentiam in scriptis, gratifque concedendam, ultra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quod si per edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse, vult Ordinarijs per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliisque iuris remedia, etiam usque ad priuationem, compellere: nec executionem hanc, quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam iuramento, vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine, etiam immemorabili, qua potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugeniane Constitutionis suspendi posse.

Postremo, tam Decretum illud sub Paulo III. quam hoc ipsum in Concilijs Provincialibus & Episcopalibus publicari sancta Synodus precipit. Cupit enim, qua adeo ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus mentibusque, insigi, ut in posterum, Deo iuuante, nullam temporum iniuriam, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

6. Postea Decretum aliarum emendationum lectum est huiusce sententiae.

1. Ecclesijs Cathedralibus, seu superioribus, quocumque nomine ac titulo praefecti, etiam si S. R. E. Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur: si intra totidem menses postea id facere neglexerint, Ecclesijs ipso iure sint priuati. Consecratio vero si extra Curiam Romanam fiat, in Ecclesia ad quam promoti fuerint, aut in Prouincia, si commode fieri poterit, celebretur.

2. Episcopi per semetipsos Ordines conferant. Quod si aegritudine fuerint impediti, subditos suos non aliter, quam iam probatos & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

3. Prima tonsura non iniiciantur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint & Fidei rudimenta edocti non fuerint, quiq; legere & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non secularis iudicij fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum praestent, hoc vitae genus elegerint.

4. Ad minores Ordines promouendi, bonum à Parocho, & à magistro scholae, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum addeant,

1563. adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoueri, publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, etate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat; & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

5. Nullus primà Tonsurà initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, ante decimumquartum annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori priuilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum, & Tonsuram deferens, alicui Ecclesie ex mandato Episcopi inseruiat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua schola vel Vniuersitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versetur. In Clericis verò coniugatis seruetur Constitutio Bonifacy VIII. quæ incipit, Clerici, qui cum vicis: modo hi Clerici alicuius Ecclesie seruitio vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesie seruiant, vel ministrent, & clericali habitu & Tonsurà utantur, nemini, quoad hoc, priuilegio vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

Deinde præscribebantur tempora, loca, & solemnes initiationum ritus.

6. Sancta Synodus, antiquorum Canonum vestigijs inherendo, decernit, ut, quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, ferià quartà ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad ciuitatem euocentur. Episcopus autem, sacerdotibus, & alijs prudentibus viris, peritis diuine legis, ac in Ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, etatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget, & examinet.

7. Ordinationes sacrorum Ordinum, statutis à iure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis presentibusq; ad id Ecclesie Canonicis, publicè celebrentur: si autem in alio diocesis loco, presente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur. Vnusquisque autem à proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei, etiam cuiusuis generalis aut specialis rescripti vel priuilegy prætextu, etiam statutis temporibus permittatur, nisi eius probitas ac mores Ordinarij sui testimonio commendentur. Si secus fiat, Ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

8. Episcopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat, consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

9. Abbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius diœcesis consistentibus, etiamsi nullius diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui regularis sibi subditus non sit, Tonsuram vel minores Ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alij exempti, aut collegia, vel Capitula quacumque, etiam Ecclesiarum Cathedralium, literas dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut ab aliis ordinentur, concedant; sed horum omnium ordinatio, seruatis omnibus quæ in huius sacrosanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusvis priuilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Penam quoque impositam ijs qui contra huius sanctæ Synodi sub Paulo III. decretum, à Capitulo, Episcopali sede vacante, literas dimissorias impetrant; ad illos, qui easdem literas non à Capitulo, sed ab aliis quibusvis, in iurisdictione Episcopi loco Capituli, sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio & beneficio per annum sint ipso iure suspensi.

10. Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur; ut eò accuratius, quantum sit huius discipline pondus, possint edoceri, ac in vnoquoque munere, iuxta præscriptum Episcopi, se exercent, idq. in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia; nisi fortè ex causa studiorum absint: atque ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum atate vitæ meritum & doctrina maior accrescat: quod & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque maior erga Presbyteros & superiores Ordines reuerentia, & crebrior, quàm antea corporis Christi Communio maxime comprobabunt. Cumq. hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus, nemo iis iniicietur, quem non scientiæ spes maioribus Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promouentur, nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas iudicio Episcopi aliud exposcat.

11. Nullus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum etatis suæ annum promoueat. Sciant tamen Episcopi, non singulos in ea atate constitutos debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori atate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, priuilegiis quibuscumque, quoad hoc, penitus exclusis.

Sequebantur variæ dotes ad sacerdotium requisitæ.

Pars III.

Cccc

12. Subdia-

1563.

12. Subdiaconi & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati, ac literis, & ijs, quae ad Ordinem exerceendum pertinent, instructi: qui sperent, Deo auctore, se continere posse. Ecclesiis, quibus adscribentur, inseruiant, sciantque, maxime decere, si saltem diebus Dominicis & solemnibus, cum altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur, privilegijs ac indultis quibusvis concessis, non obstantibus quibuscumque.

13. Qui pie & fideliter in ministerijs antea factis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium. Et hi sunt qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiae utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint, sed etiam ad populum docendum ea quae scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine praecedente, idonei comprobentur: atque ita pietate ac castis moribus conspicui, ut praclarum bonorum operum exemplum, & vitae monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ij saltem diebus Dominicis, ac festis solemnibus (si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant) Missas celebrent. Cum promoti per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

14. Quamvis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absolventi potestatem accipiant, decernit tamen Sacrosancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quae gratis detur, obtineat, privilegijs, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.

15. Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesiis, sancta Synodus, vestigijs sexti Canonis Concilij Chalcedonensis inherendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiae, aut pia loco, pro cuius necessitate aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum inconsulto Episcopo deseruerit, ei sacrorum exercitium interdicitur. Nullus praeterea Clericus peregrinus sine commendatitijs sui Ordinarij literis, ab ullo Episcopo ad Divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

16. Ut Sanctorum Ordinum à Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptae, & pluribus in locis

locis aliquamdiu intermissa, in usum iuxta sacros Canones reuocentur, nec ab hereticis tamquam otiose traducantur, illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit, ut in posterum huiusmodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exercentur; omnesq; & singulos prælatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commode poterit, in Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus sue diœcesis, si populus frequens, & Ecclesia prouentus id ferre queant, huiusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte reddituum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabrica Ecclesie, si prouentus suppetant, aut utriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent: quibus si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex parte mulctari, aut in totum priuari possint. Quod si ministeriis quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes præsto non erunt, suffici possint etiam coniugati, uitæ probata, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram & habitum clericalem in Ecclesia gestent.

17. Cùm adolescentium atas, nisi recte instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas; & nisi à teneris annis ad pietatem & religionem informetur, antequam uitiorum habitus totos homines possideat, numquam perfecte, ac sine maximo ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio, in disciplina Ecclesiastica perseneret: sancta Synodus statuit, ut singule Cathedralis, Metropolitanae, atque his maiores Ecclesie, pro modo facultatum & diœcesis amplitudine, certum puerorum ipsius ciuitatis, & diœcesis, vel eius Prouinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipsas Ecclesias, vel alio in loco conuenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac religiosè educare, & Ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc uero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere & scribere competenter nouerint; & quorum indoles & uoluntas spem asserat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuò inferuituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi uult; nec tamen ditiorum excludit, modo suo sumptu alantur, & studium præ se ferant Deo & Ecclesie inferuendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei uidebitur, diuisos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum, partim cùm ei opportunum uidebitur, Ecclesiarum ministerio addicet; partim in collegio erudiendos retinebit, aliosq; in locum eductorum sufficet: ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuum Seminarium sit. Ut uero in eadem disciplina Ecclesiastica commodius instituantur, Tonsuram statim atque habitu clericali semper utentur; Grammatices, cantus, computi Ecclesiastici, aliarumq; bonarum artium disciplinam discant: sacram Scripturam, libros Ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum

1563. mentorum tradendorum, maximè que ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum ac cæremoniarum formas ediscant. Curet Episcopus, ut singulis diebus Missæ Sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata; & iuxta confessoris iudicium sumant Corpus Domini nostri Iesu Christi; Cathedrali, & alijs loci Ecclesijs diebus festis inseruiant. Quæ omnia atque alia ad hanc rem opportuna & necessaria, Episcopi singuli cum consilio duorum Canoniorum seniorum & grauiorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus Sanctus suggererit, constituent; eaq; ut semper obseruentur, sæpius visitando operam dabunt: discolos & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient; eos etiam, si opus fuerit, expellendo, omniaq; impedimenta auferentes, quæcumque ad conseruandum & augendum tam pium & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad Collegij fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus & ministris soluendam, & ad alendam iuuentutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarij, ultra ea que ad instituendos vel alendos pueros sunt in aliquibus Ecclesijs & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur: ydem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemq; duorum de Clero ciuitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius verò ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mense Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratum cuiuscumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatibus, vel conditionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, iuxta Constitutionem Concilij Viennensis, quæ incipit: Quia contingit: & beneficiorum quorumcumque, etiam regularium, etiam si iuris patronatus cuiuscumque fuerint, etiam si exempta, etiam si nullius diocesis, vel alijs Ecclesijs, monasterijs, & hospitalibus, & alijs quibusuis locis pjs, etiam exemptis, annexa, & ex fabricis Ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscumque alijs Ecclesiasticis redditibus, seu prouentibus, etiam aliorum collegiorum, in quibus tamen Seminaria discipulorum, vel docentium, ad Commune Ecclesiæ bonum promouendum actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit, præterquam ratione reddituum, qui superflui essent, ultra conuenientem ipsorum Seminariorum sustentationem, seu corporum vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis schola appellantur, & omnium Monasteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus subsidia Ecclesiastica solui solent, & milites cuiuscumque militiæ aut ordinis, pertinentibus, fratribus Sancti Iohannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis, partem aliquam, vel portionem detrahent, & eam portionem sic detractam, necnon beneficia aliquot simplicia,

cuiuscumque qualitatis & dignitatis fuerint, vel etiam prestimonia vel prestimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, sine cultus divini, & illa obtinentium preiudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt. Quod locum habeat, etiamsi beneficia sint reservata vel affecta, nec per resignationem ipsorum beneficiorum, uniones & applicationes suspendi vel illo modo impediri possint: sed omnino quacumque vacatione, etiamsi in Curia effectum suum sortiantur, & quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem soluendam, beneficiorum, dignitatum, personatum, & omnium, & singulorum supra commemoratorum possessores, non modo pro se, sed pro pensionibus, quas alijs forsan ex dictis fructibus soluerent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus illis erit soluendum, ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris remedia compellantur, etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachij secularis: quibusvis, quoad omnia & singula supradicta, privilegijs, exemptionibus, etiamsi specialem derogationem requirerent, consuetudine, etiam immemorabili, quavis appellatione & allegatione, qua executionem impediatur, non obstantibus. Succedente vero casu, quo per uniones effectum suum sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperitur; tunc portio ex singulis beneficijs, ut supra detracta, & incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum vel pro parte remittatur. Quod si Cathedralium & aliarum maiorum Ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusq; conseruatione negligentes fuerint, ac suam portionem soluere detrectauerint, Episcopum Archiepiscopum, & Archiepiscopum, & Superiores, Synodus Prouincialis acriter corripere, eosq; ad omnia supradicta cogere debeat; & ut quamprimum hoc sanctum & tam pium opus, ubicumque fieri poterit, promoueatur, studiosè curabit. Rationes autem reddituum huius Seminarij Episcopus singulis annis accipiat, presentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero ciuitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis prouideatur, statuit Sancta Synodus, ut Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij Scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipsis scholis instituendos, per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem Scholasticis eligendos, & ab Ordinarijs approbandos, etiam per subtractionem fructuum cogant & compellant. Quod si iudicio Episcopi digni non fuerint, alium qui dignus sit nominent, omni appellatione remotâ. Quod si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Episcopo expedire. De cetero verò officia vel dignitates illæ, quæ Scholasteria dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra Pagina, aut in Iure Canonico, & alijs personis idoneis, & qui per se ipsos id munus

1563.

explere possint, conferantur: & aliter facta pronisio, nulla sit & inualida, non obstantibus quibusuis priuilegijs & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si uero in aliqua prouincia Ecclesia tantâ paupertate laborent, ut Collegium in aliquibus erigi non possit, Synodus prouincialis, uel Metropolitana cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Ecclesia Metropolitana, uel alia prouinciae Ecclesia commodiori, unum aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum aut plurium Ecclesiarum, in quibus singulis collegium commode institui non potest, erigenda curabit, ubi pueri illarum Ecclesiarum educentur.

In Ecclesijs autem amplas Dioceses non habentibus, possit Episcopus unum uel plura in Diocesi, prout sibi opportunum uidebitur, habere Seminaria, quae tamen ab illo uno, quod in ciuitate erectum & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo, si uel pro unionibus, seu pro portionum taxatione, uel assignatione, & incorporatione, aut qualibet aliâ ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminary institutio uel conseruatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cum supra deputatis, uel Synodus prouincialis, pro regionis more, pro Ecclesiarum & beneficiorum qualitate, etiam supra scripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia & singula, quae ad felicem huius Seminary profectum necessaria & opportuna uidebuntur, decernere ac prouidere valeat.

Decretum de mansione simpliciter comprobatum est ab omnibus, undecim exceptis, qui aut adiectâ quâdam conditione illud approbarunt, aut aliqua ex parte improbarunt: horum complures dubitationem praese tulerunt, quod uerba praerent argumentum illius interpretandi, perinde ac si mansio diuini esse iuris declararetur; quae declaratio pluribus haud placuerat ut fieret. Gualterio Viterbiensi uisum est Decretum nimis seuerum in minores Curiones. Franciscus Blancus Hispanus Auriensis Antistes respondit, Placere sibi sub spe nouae declarationis, quod futuris Cardinalibus interdictum esset Episcoporum Infulas accipere. Guadixensis libertatem commorandi tres menses longè ab diocesi, non probauit; postulauitque, ut Cardinales eligi non possent ante quadagesimum aetatis annum. Theophilus Gallopus Oppidensis Antistes, rationi consentaneum non duxit, ut opus esset tamquam causa necessaria ad absentiam, uenia Summi Pontificis, aut Metropolitanæ. Vnicus in oppugnando Decreto extitit Philippus Maria Campeggius Episcopus Feltriensis, productâ schedulâ, in qua dicebat, uideri sibi res definitas tunc praesertim plenas esse falsitatis, & priorem

e Cuncta in
Actis Palcot.
& Romanis.

rem partem posteriori repugnare: præterea, seruatum non fuisse ritum Concilij; vt prius minorum Theologorum iudicium audiretur, quamobrem denunciabat, se pro virili restitutum, sicuti antea fecerat, prompto tamen animo ad se aut rationi, aut definitioni confirmationique Pontificis submitendum.

10 Reliqua Decreta ad corruptelas corrigendas, accepta sunt communiter per merum verbum *placet*, exceptis sex Patribus, optantibus siue delarationem aliquam, siue tenuem mutationem.

Postremo loco lectum fuit Decretum de celebranda Sessione die decimosexto Septembris, in qua ageretur de Sacramento Matrimonij, & de alijs dogmatibus, nondum definitis, & etiam de collatione Episcopatum, & cuiusuis Sacerdotiorum generis, ac de alijs emendationis capitibus. His verò cuncti assenserunt.

Si mortales probè conciperent gaudium, ex concordia profecturum post diuturnum certamen, quodcumque litigium facile componi posset: sed occulta animorum commotio, utpote inimica, aut nimis amica sui ipsius, sanari non vult, quia extingui non vult.

CAPVT XIII.

Expenduntur variæ Suauis narrationes, variæque ratiocinationes ab eo allatæ aut tamquam suæ, aut tamquam aliorum. De ijs quæ accidisse iam diximus; ac præcipuè, an adhibita à Pontifice cura, ne decernerentur sine concordia articuli controuersi, in ipsius rem esset, an potius in detrimentum, & ex solo publicæ quietis desiderio.

1 **L**iceret mihi Suauem arguere, quòd in hisce rebus enarrandis silentio prætereat tot euentus memorabiles, & sine quorum notitia nihilo melius perciperentur euentus alij ipsis adnexi, quam intelligeretur historia depicta, si variæ imagines multis in locis obuelarentur. Sed vt sincerè loquamur, non magis in eo ille deficit, quàm communiter historici deficiant; nisi quantum aut plus quàm illi gloriatur de intima cognitione arcanorum, aut omittit ex animi perturbatione verum, sibi non ignotum. Duabus in rebus excusari non potest, in eo quod non fuit narrando, siue id ex eius fiducia siue ex fictione proueniat, & in afferendis tamquam certis rerum gestarum causis, non modò à veritate alienis, sed etiam à similitudine veritatis, quod postremum tamen gratiarum actionem promeretur: sic enim quòd mentitur amplius, eò minùs decipit. Ego verò id quod notà dignius est notabo.

Dicit,